

Anti-Pest Protocol

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken. Pesten zien wij als een teken van een onveilige groepsvorming. Daarom wordt er op groeps/ schoolniveau ingezet op het goed begeleiden van de groepsvormingsprocessen. (Klasse(n)kracht van Jelly Bijlsma) Pesten is een probleem die vaak pas helder wordt wanneer het 'te laat' is en naar buiten komt.

Wat wij belangrijk vinden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct **betrokken partijen**:
 De gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet, leerkrachten en de ouders/verzorgers.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en aanpakken. Daarbij is het uitgangspunt: samen en niet tegenover elkaar. Het schiet niet op wanneer volwassenen zich aangevallen voelen en niet het goede voorbeeld kunnen geven.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, zet de school het stappenplan "anti-pest" in. Daarnaast wordt er extra aandacht gegeven aan de groepsvorming; dat kan bijv. door begeleiding van een zorgcoördinator of externe coach.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend "slachtofferschap"	hetzelfde slachtoffer
Bedoeld om te lachen en niet om te kwetsen	Opzettelijk en met insteek om te kwetsen
af en toe	vaak/voortdurend
niet opzettelijk om te beledigen	Vanuit wraak terug willen pakken

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: één keer per week, een aantal keren per week of regelmatig.

Dit anti-pestprotocol heeft als doel om alle kinderen bij ons op school, zoveel als mogelijk, binnen ons vermogen zich veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

Onze handelswijze:

1. De leerkracht

De leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden hierbij ondersteund door de zorgcoördinator.

De leerkracht/ zorgcoördinator zal de ouders op de hoogte stellen.

De leerkracht biedt hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, al dan niet met behulp van anderen.

2. Hulp aan de pester

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn waarin ook evaluatiemomenten worden afgesproken. Het advies is dat de pester de gelegenheid krijgt om zijn/haar gedrag te verbeteren voordat zijn/haar ouders worden ingelicht. Natuurlijk is dit afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

We onderzoeken wat de oorzaken van het pestgedrag kunnen zijn. Vaak heeft het te maken met:

- Een problematische thuissituatie
- Zich buitengesloten voelen
- Competitie in de klas
- Strijd om de macht in de klas of buurt

Samen met het kind worden mogelijke oorzaken en oplossingen onderzocht. Zo nodig wordt er hulp van externe instanties ingeschakeld.

3. Hulp aan het gepeste kind

Kinderen die voortdurend worden gepest kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Het is belangrijk dat gepeste kinderen leren voor zichzelf op te komen. Dit kan via Kanjertrainingen en sociale vaardigheidstrainingen.

4. Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep als bondgenoot tegen het pesten in te zetten zijn de volgende acties mogelijk:

Pesten aan de orde stellen in de klas b.v. door aandacht te besteden aan het pestprotocol.

Als de leerkracht het pesten aan de orde stelt in de groep is het raadzaam om niet een bestaand voorbeeld uit de klas te nemen maar het er bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje was. Via rollenspel kan men het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

5. Hulp aan de ouders

In de brochure "pesten op school, hoe ga je er mee om?" staan de volgende adviezen:

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester om het probleem bespreekbaar te maken

- Pesten op school kunt u het beste met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden of weer terugkomen
- Stimuleer uw kind om te gaan sporten
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van kinderen die pesten

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Neem de ouders en het gepeste kind serieus
- Zie het gedrag niet als falen van uw kant en schiet niet in de verdediging
- Raak niet in paniek; elk kind loopt de kans om pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aan doet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Stappenplan

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag, worden de stappen op de volgende pagina's ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag te stoppen.

Mocht dit meerdere keren nodig zijn, dan kan worden overlegd met leerplicht of er een verwijderingsprocedure in gang wordt gezet.

Wil je pesten effectief bestrijden dan zal je de volgende vijf groepen moeten meenemen:

1. Leerkracht(en)
2. Gepest kind
3. Pester
4. Zwijgende middengroep
5. Ouders

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag wordt het volgende stappenplan ingezet:

Stap 1: signaleren

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat.

Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: één keer per week, een aantal keren per week of regelmatig.

- Indien hier sprake is van plagen, dan maakt de leerkracht afspraken met de betrokken leerlingen om te voorkomen dat plagen pesten wordt.
- Indien hier sprake is van pesten, dan moeten onderstaande stappen 2 t/m 4 doorlopen worden. Stap 2 dient binnen twee dagen genomen zijn.

Stap 2: aanpak

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste.

Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.

Dit alles wordt ingevuld op het anti-pest handelingsplan.

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

- De leerkracht informeert de ouders (bellen of persoonlijke afspraak maken) en brengt hen op de hoogte van het pestgedrag en aanpak.
- De leerkracht informeert de coördinator Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO), directie en team van het pestgedrag en aanpak. Het anti-pest handelingsplan is schoolbreed en wordt gemaïld aan het hele team.

Na één week vindt de eerste evaluatie plaats. De betrokken leerkracht(en) observeren nauwkeurig en vragen na bij collega's.

Stap 3: eerste evaluatie aanpak

Gesprek met pester en gepeste (de leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). De evaluatie wordt direct ingevuld op het anti-pest handelingsplan.

JA

- Is het gelukt om de afspraken na te komen?
- Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

NEE

- Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.
- Er wordt een plan opgesteld voor de komende twee weken door de leerkracht i.s.m. de zorgcoördinator.
- De leerkracht informeert de ouders (bellen of persoonlijke afspraak maken) en brengt hen op de hoogte van de vorderingen en verdere afspraken.
- De leerkracht informeert de zorgcoördinator, directie en team over de vorderingen en verdere afspraken. Het anti-pest handelingsplan is schoolbreed en wordt gemaïld aan het hele team.

Stap 4: tweede evaluatie

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen.

JA

- Zijn de effecten positief: dan aanpak voortzetten en indien mogelijk afbouwen.

NEE

- Zo niet: nieuwe aanpak opstellen, waarbij eventueel ook overige deskundigheid ingeschakeld kan worden.
- Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in een anti-pest handelingsplan.
- De leerkracht informeert de ouders (bellen of persoonlijke afspraak maken) en brengt hen op de hoogte van de vorderingen en verdere afspraken.
- De leerkracht informeert de zorgcoördinator, directie en team over de vorderingen en verdere afspraken. Het anti-pest handelingsplan is schoolbreed en wordt gemaïld aan het hele team.

Stap 5. Indien het pestprobleem een grote groep betreft:

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door de directie. De leerkracht(en) van de groep en andere betrokkenen zijn op deze avond aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

Alle afspraken worden vastgelegd.

Eventueel stap 6: Alle ouders van de groep worden bijeengeroepen om te praten over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit gesprek wordt niet door de leerkracht gevoerd. Het doel is dat ouders zich bewust worden van het probleem en dat zij het gedrag van hun kind beïnvloeden.

Indien het pestgedrag erg heftig is of aanhoudt, zal directie onderstaande stappen ondernemen: Er volgt een gesprek met ouders, overige betrokkenen, eventueel met externen (wijkagent). Er worden strakke afspraken gemaakt. De pester wordt in het schorsingsprotocol geplaatst.

Stap 7

Een leerling wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal 5 dagen (leerplicht).

Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingsprocedure* voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

***Protocol schorsing en verwijdering van leerlingen**

Indien daartoe aanleiding is kan een schorsing of verwijdering helaas aan de orde zijn. De volledige versie is op school beschikbaar en geven we ook altijd mee als een kind en zijn ouders met het protocol te maken krijgen.